

همایش بررسی نهضت رمان جدید

بعد از گزارش دبیر علمی همایش با تشکیل نخستین هیأت رئیسه همایش، برنامه ارائه مقالات تخصصی آغاز گردید. در نیمروز اول، چهار سخنرانی ایراد شد. ابتدا دکتر سیدمحمد انوشه از دانشگاه یزد مقاله خود را تحت عنوان «علل پیدایش رمان جدید» ارائه کرد. وی ضمن اشاره به دلایل سیاسی و اجتماعی در تکوین رمان نو، از رمان نویسانی چون جیمز جویس و جوزف کنراد یاد کرد و اظهار داشت که آنها ایده‌های جدیدی مطرح کرده و نقش مهمی را در به وجود آمدن رمان نو ایفا کرده‌اند. بعد از ایشان آقای دکتر حسین روا از دانشگاه تبریز، ضمن نقد رمان نو یاد آور شد که به نظر او رمان نو در هیچ قالبی از تعاریفات مقوله‌های ادبی روزگار حاضر نمی‌گنجد. برنامه همایش با استراحت کوتاهی با سخنرانی آقای دکتر حمیدرضا شعیری از دانشگاه تربیت مدرس ادامه یافت. وی درباره تعامل فیزیکی - شناختی در رمان نو به ایراد سخن پرداخت و در پایان سخنان خود به پرسشهای حاضران پاسخ گفت. بعد از او آقای ناصر مطلب‌زاده از دانشگاه پیام نور تبریز، درباره جریان سیال ذهن و دغدغه‌های رمان نو سخنرانی کرد. وی در سخنان خود جریان سیال ذهنی را به لحاظ ویژگیها و امکانات و تناسب آنها با دغدغه‌های رمان جدید مورد نقد و بررسی قرار داد. این بحث، پرسشهایی را در پی داشت که سخنران به یکایک آنها پاسخ گفت.

در بعد از ظهر روز اول برگزاری همایش، از ساعت ۲/۳۰ تا ۶ چهار مقاله ارائه گردید. در آغاز دکتر فریده علوی از دانشگاه تهران در خصوص واقع‌گرایی در رمان از دیدگاه نویسندگان رمان جدید سخن گفت. پس از وی دکتر آذین شاهین از دانشگاه الزهراء، درباره میراث رمان جدید در ادبیات داستانی ایران سخنرانی کرد. او در ضمن سخنان خود گفت: رمان **شازده احتجاب** تا حد

همایش بررسی نهضت «رمان جدید» برای نخستین بار، به کوشش معاونت پژوهشی دانشکده ادبیات فارسی و زبانهای خارجی و اعضای هیأت علمی گروه آموزشی زبان و ادبیات فرانسه دانشگاه تبریز، در روزهای ۱۶ و ۱۷ مهرماه سال ۱۳۸۱ با حضور میهمانان و پژوهشگران صاحب مقاله و استقبال علاقه‌مندان به موضوع همایش، در تالار صائب تبریزی آن دانشگاه برگزار گردید. در این همایش از میان ۲۲ مقاله تخصصی که در چهار محور: رمان نو و تئوری آن، رمان نو در ادبیات فرانسه، بازتاب رمان نو در ادبیات دیگر ملل اروپایی و آمریکایی و تأثیر رمان نو در ادبیات داستانی ایران، بودند ۱۷ مقاله طی دو روز به صورت سخنرانی که اغلب با پرسش و پاسخ توأم بود، ارائه گردید.

همایش در روز سه شنبه ۱۶/۱۷ ساعت ۸/۳۰ صبح با سرود جمهوری اسلامی ایران و تلاوت آیاتی چند از قرآن مجید آغاز شد. سپس دکتر حسن نمازی، معاون پژوهشی دانشگاه تبریز به نیابت از ریاست دانشگاه سخنرانی کرد. او ضمن خوشامدگویی به میهمانان، درباره لزوم تحقیق و پژوهش در حوزه‌های مختلف علوم سخن گفت و یادآور شد که برگزاری همایش نهضت رمان جدید یکی از گامهای بسیار مهم در این راستا به شمار می‌رود. پس از ایشان، دکتر الله شکر اسداللهی، دبیر علمی همایش و رئیس دانشکده ادبیات فارسی و زبانهای خارجی، درباره چگونگی همایش و برنامه‌های آن گزارش مشروحی ارائه کرد. وی در سخنان خود ضمن یاد کرد اهمیت برگزاری همایش، به استقبال محققان دانشگاهها و مراکز آموزش عالی اشاره کرد و از حضور گسترده حاضران در جلسه، سپاسگزاری کرد.

دانشگاه رازی دربارهٔ داستان‌نویسی مدرن جهان و دیدگاه‌های خلاقیت‌های آنان سخن گفت. سپس فریبانوربخش از دانشگاه شیراز دربارهٔ نوآوری در روایت‌پردازی در آثار ویلیام فاکنر به ایراد سخن پرداخت.

در بعداز ظهر روز برگزاری همایش، از ساعت ۲/۳۰ تا ۴، سه سخنرانی برگزار گردید.

در آغاز رقیه قنبرعلیزاده از دانشگاه مازندران در خصوص شخصیت‌پردازی و روایت‌پردازی در رمان پنین سخن گفت. سپس دکتر قدسیه رضوانیان دربارهٔ ادبیات فارسی و رمان جدید سخنرانی کرد. بالاخره دکتر محسن ذوالفقاری به عنوان آخرین سخنران، از دانشگاه اراک جایگاه نقد رمان در ایران را مورد نقد و تحلیل قرار داد.

پس از به پایان رسیدن سخنرانی‌ها، از ساعت ۴/۳۰ تا ۶/۳۰، میزگرد علمی همایش در تالار شهریار دانشگاه تبریز برگزار گردید. این میزگرد را دبیر علمی همایش اداره می‌کرد. در این نشست علمی، صاحبان مقالات، پژوهشگران و برخی از داستان‌نویسان و گروهی از دانشجویان شرکت داشتند. محور اصلی بحث این میزگرد، مشکلات و موضوعات مربوط به رمان جدید بود. در این جلسه سؤالاتی از جانب پژوهشگران و دانشجویان دربارهٔ موضوعات مقالات ارائه شده مطرح گردید که صاحبان مقالات در حوزه پژوهش خویش به سؤالات طرح شده پاسخ گفتند. سرانجام دکتر اسداللهی دبیر علمی همایش با جمع‌بندی مباحث طرح شده، پایان کار همایش را اعلام کرد و یادآور شد که دانشکدهٔ ادبیات فارسی و زبانهای خارجی دانشگاه تبریز در مهر ماه سال آینده، همایش «نقد ادبی در قرن بیستم» را برگزار خواهد کرد.

فراوانی از الگوهای ساختاری نوع رمان جدید پیروی می‌کند. پس از ایشان دکتر منوچهر حقیقی از دانشگاه علامه طباطبایی مقالهٔ خود را با عنوان «رمان جدید در ادبیات آمریکا» ارائه کرد. او در ضمن سخنرانی، با اشاره به بازتاب رمان جدید در ادبیات آمریکا، اظهار داشت که رمان‌نویسان آمریکایی، قالبهای تحمیل‌شدهٔ رئالیستی را مردود دانسته، با شیوه‌های جدید تحولات شگرفی در ساختار رمانهای جدید آمریکا به وجود آورده‌اند.

در پیش از ظهر روز دوم برگزاری همایش، در دو نوبت از ساعت ۸/۳۰ تا ۱۲، شش مقاله ارائه شد. ابتدا دکتر افضل وثوقی از دانشگاه فردوسی مشهد دربارهٔ عشق در رمان نو سخن گفت. آنگاه دکتر الله‌شکر اسداللهی، دبیر همایش، تجلی رمان نو در آثار ساروت و مکانیزمهای نوشتاری آن را مورد بحث و بررسی قرار داد. این سخنرانی با پرسشهایی همراه بود که سخنران به پرسشهای حاضران پاسخ گفت. بعد از ایشان دکتر محمدحسین جواری از دانشگاه تبریز مقاله‌ای با عنوان «اشاراتی به دریافت انتقادی آثار رب‌گری‌یه در فرانسه» قرائت کرد. وی ضمن بحث در حوزهٔ رمان جدید، به مباحث انتقادی مطرح شده در مورد آثار رب‌گری‌یه و بیان مشکلات و پیامدهای آن پرداخت. سپس دربارهٔ پایان نهضت رمان جدید و عناصر پست‌مدرنی در آثار این نویسنده سخن گفت. این سخنرانی با شور و حال خاصی همراه بود و سؤالات عدیده‌ای در پی داشت که صاحب مقاله دربارهٔ سؤالات پاسخهای مشروحی ارائه کرد.

در ادامهٔ برنامه‌های صبح روز دوم برگزاری همایش، دکتر ژاله کهنمویی پور از دانشگاه تهران تحت عنوان شالوده‌شکنی در رمان جدید فرانسه سخنرانی کرد. بعد از ایشان دکتر قهرمان شیرازی